

До Председателя на научното жури
определено със Заповед № Р-109-455/17.07.2018г.
на Ректора на Медицински университет–Варна

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Асен Иванов Николов, д.м.

Ръководител Катедра по акушерство и гинекология - МФ - МУ - София

Началник на Родилна клиника

СБАЛАГ „Майчин дом” ЕАД, София

Относно: конкурса за заемане на академичната длъжност „ПРОФЕСОР” в област на висше образование 7. „Здравеопазване и спорт”, професионално направление 7.1. Медицина и специалност „Акушерство и гинекология” за нуждите на Катедра „Акушерство и гинекология“, Факултет „Медицина“ на МУ-Варна, обявен в „ДВ” бр.36/27.04.2018 г.

Във връзка с процедурата: В настоящия конкурс за заемане на академичната длъжност „Професор“ в законния срок е подал документи и е допуснат за участие един кандидат: **Доц. д-р Иван Атанасов Костов, д.м.н.**

За конкурса доц. Костов е представил всички необходими документи и материали, прецизно описани и прегледно подредени съгласно изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Медицински университет Варна за приложението му.

Биографични данни, професионално развитие и изграждане

Доц. д-р Иван Костов е роден на 01.11.1973 г. в гр. Бургас. През 1997 г. завършва висше образование, степен „магистър“ по медицина в МУ – София. По време на следването работи като медицинска сестра в Клиника по кардиология, V-та градска болница, София. През периода 1998 – 2002 г. е специализант по Акушерство и гинекология в СБАЛАГ „Майчин дом“ - София. Придобива специалност по Акушерство и гинекология през 2002 г. През 2005 г. придобива и магистърска степен

по Мениджмънт на здравеопазването към ФОЗ на МУ - София. През 2010 г. му е присъдена образователна и научна степен „Доктор“ по научна специалност Социална медицина и организация на здравеопазването след защита на дисертационен труд на тема: „Рамка на национален модел на електронно здравеопазване в България“ към МУ - Плевен. През 2014 г. му е присъдена академична длъжност „Доцент“ по научна специалност „Акушерство и гинекология“ към МУ „Проф. Д-р Параскев Стоянов“, гр. Варна. През 2017 г. му е присъдена образователна и научна степен „Доктор на медицинските науки“ по специалността „Акушерство и гинекология“ след защита на дисертационен труд „Оценка на въздействието на медицинския стандарт по акушеро-гинекологичната практика: организационни, клинични и деонтологични аспекти“.

Общият трудов стаж на доц. Костов като лекар е 21 години, а като специалист по Акушерство и гинекология - 16 години. След завършване на висшето си медицинско образование през 2002 - 2006 г. работи като акушер-гинеколог в Многопрофилна болница за активно лечение и спешна медицина „Пирогов“, София. През периода 2006 – 2008 г. е началник на отделение в Клиника по Обща и онкологична гинекология на ВМА, София. В качеството си на изпълнителен директор на II-ра САГБАЛ „Шейново“, София за периода 2008-2011 г., на I-ва САГБАЛ „Света София“, София за периода 2012 – 2017 г. и от 2017 г. като изпълнителен директор на СБАЛАГ „Майчин дом“ София, той изгражда богат административен управленски опит. От 2004 г. е бил съветник на министъра на здравеопазването в няколко правителства и към Парламентарната Комисия по здравеопазване. От 2014 г. до момента е член на експертния съвет към Държавен фонд за асистирана репродукция към Министерство на здравеопазването и към Фонд за асистирана репродукция към Столична община. От 2015 г. е Републикански консултант по Акушерство и гинекология. През периода 2004 –2013 г. е основател и Председател на Фондация „Електронно здравеопазване България“.

Доц. Иван Костов е провел следдипломни квалификационни курсове към МУ-София по ехография в акушерството и гинекологията, оперативна гинекология, колпоскопия, гинекологична ендокринология, и детско-юношеска гинекология и към МУ-Плевен по лапароскопия в гинекологията и роботизирана хирургия в гинекологията на робот Da Vinci. Провел е множество специализации в чужбина: курсове по отворена и ендоскопска гинекологична хирургия в Университетска болница Шарите, Берлин, преминал е различни нива на ендоскопска хирургия в Страсбург и урологична гинекология в Люблиана. Преминал е майсторски клас по лапароскопия в

гинекологията – Учебен център Ковидиен, Версай. Преминава практически курсове по роботизирана гинекологична хирургия в Милано и Истанбул и специализация по оперативно акушерство в болница Шива - Тел Авив. Има и обучение на тема Електронно управление в здравеопазването – Пало Алто, Калифорния, САЩ.

Член и активен участник е на следните медицински организации: Българско дружество по акушерство и гинекология, Български лекарски съюз, Българска асоциация по онкогинекология, Българска асоциация по менопауза, Управителен съвет на New European Surgical Academy, European Telemedicine Association.

Научно-изследователска дейност

Цялостната научно-изследователска дейност на доц. Иван Костов обхваща 58 научни труда – два дисертационни, два монографични и 54 публикации в пълен текст.

След придобиването на научното звание „Доцент“ кандидатът е представил на вниманието на научното жури списък с общо 37 публикувани от него научни труда в периода 2014-2018 г. – 35 публикации, една дисертация и една монография. Една статия е под печат към датата на подаване на документите. Разработените теми са актуални, използвани са съвременни методи. Сътрудничеството със специалисти от други звена е позволило комплексно изясняване на проблемите

В представените за участие в конкурса публикации доц. Костов е: първи автор – в 9 публикации, втори автор – в 9 публикации, следващ автор – в 17 публикации.

По данни от библиотеката на МУ – Варна има данни за общо 33 цитирания на публикации, на които доц. Костов е автор или съавтор.

Наукометричните показатели на доц. Костов, покриват и надхвърлят количествените критерии, предвидени в Правилника на Медицински Университет – Варна за придобиване на академична длъжност „професор“.

Приноси на научните трудове на доц. д-р Иван Костов д-р, представени за рецензиране в конкурса за „професор“

Кандидатът е представил на вниманието на научното жури един монографичен труд: „Подходи за оценка на качеството на медицинските услуги в акушеро-

гинекологичната практика” (МУ-Варна, 2017 г., 176 с). Той е първият по рода си труд, който се опитва да анализира причините за допускане на неблагоприятия в специалността акушерство и гинекология на базата на обработване на голяма база данни от практиката на Изпълнителната агенция „Медицински одит“, от съдебната практика и представите на изпълнителите на медицинска помощ и пациентите, заявени в анкетен вид. Авторът предлага интегриран подход за обхващане и анализиране на тези причини. Очакванията са такъв задълбочен и обективен анализ да залегне в основата на предложения за промени за оптимизиране на качеството на предоставяната акушеро-гинекологична помощ в България.

В научноизследователската дейност отразена в публикациите на доц. Костов се очертават научни приноси в следните направления:

- I. Техники и подходи в оперативната гинекология и роботизирана хирургия.
- II. Проблеми в акушерската практика и патологията на бременността.
- III. Репродуктивно здраве и асистиран репродуктивни технологии.
- IV. Управление качеството на акушеро-гинекологичната помощ в България.

Публикации по проблеми на техниките и подходите в оперативната гинекология, включително роботизирана хирургия. (номера по списъка: 1, 2, 4, 5, 16, 17, 18, 19, 23, 26, 28)

Научно-теоритични приноси

Установена е по-голяма честота на постоперативните сраствания след ендоскопско оперативно лечение на миома на матката при използването на повече шевен материал и допълнителни интервенции, както и разположението на миомния възел по задната маточна стена.

Хистероскопската резекция на субмукозни миомни възли и ендометриални полипи е много по-ефективен, щадящ, безопасен, с по-бързо възстановяване и икономически целесъобразен метод в сравнение с класическия кюретаж.

Научно-приложни приноси

Разработени са алгоритми за медицинското поведение на маточни лейомиоми и фибролейомиоми при небременни жени – избор на оперативно или консервативно лечение, оптимален оперативен подход – ендоскопски или чрез отворена лапаротомия и обем на операцията в контекста на бъдещи репродуктивни планове и в зависимост от

засягането или не на други органи и системи. Отправя се препоръка за “second look” след лапароскопска миомектомия при репродуктивни намерения с оглед установяването и по възможност отстраняването на постоперативните сраствания.

Изследвани са предимствата на приложението на 3D визуализация в ендоскопската оперативна гинекология и се подчертава приноса и ефективността ѝ особено при обучението в лапароскопската хирургия.

Съществен принос е насочената работа и изследване на различни оперативни подходи при лечението на урогинекологични проблеми, включително с най-съвременни оперативни техники каквато е роботизираната ендоскопска хирургия. Изследвано е мястото на сакроспинофиксацията по Richter (трансвагинална фиксация на влагалищното дъно към lig. Sacrospinusum) за корекция на пролапс на влагалищния чука след хистеректомия. Установена е трайна корекция, като се препоръчва техниката да бъде използвана рутинно при вагинална хистеректомия като профилактика на влагалищния пролапс.

Разгледани са и представени предимствата и недостатъците на два оперативни подхода при лечение на уринарната стрес инконтиненция – т.нар. слингови операции и колпосуспензията по Бърч, както и да се сравнят параметрите на два вида слингови системи – TVT SECUR System трето поколение и TOT sling TILOOP второ поколение. Представени са критерии и индикации за избор на оперативен подход и система.

Представени са добри резултати от използването по-щадящата роботизирана ендоскопска хирургия за лечение на урогинекологични проблеми като пролапса на матката и стрес-инконтиненцията, и така се полагат основите на въвеждането на новия клон на ендоскопско лечение, а именно роботизираната сакроколпопексия в България.

Публикации по проблеми в акушерската практика и патологията на бременността. (номера по списъка: 3, 9, 10, 13, 14, 15, 24, 29, 30, 32)

Научно-теоритични приноси

Кандидатът участва в проучването на редица теми в акушерската практика и патологията на бременността, както по отношение на основни проблеми, така и някои специфични и редки състояния.

Направен е задълбочен съвременен анализ на преносената бременност и е предложен алгоритъм за поведение с цел превенция на майчината и фетална заболяемост.

Проучени са случаи на бременни жени с торзия на яйчника, при които е извършена операция и бремеността е запазена и износена. Направен е обзор на изключително рядкото състояние, каквото е сърдечният арест по време на бременност и са разгледани възможните действия, които могат да бъдат предприети. Представено е много рядко състояние в акушерството, известно като микрохимеризъм – установяването на хориални въси в спиралните артериоли, при което те попадат в майчиното кръвообращение. Клиничната значимост на това състояние е неясна, но се развива предположение за риск от развитие на аутоимунни заболявания при бременната в бъдеще и потенциална връзка с внезапна и необяснима смърт на плода.

Научно-приложни приноси

Извършен е задълбочен анализ на диагнозата и лечението на интраамниалната инфекция. Представен е алгоритъм за своевременна диагностика и лечение, с оглед превенция на интрапарталните и постпартални последици за майката и новороденото.

Въз основа проучване етиологията и патогенезата на преекламписията е предложен алгоритъм за поведение според тежестта на състоянието и срока на бременността.

Направен е анализ на предпоставките за настъпване на руптура на матката при нормално раждане след цезарово сечение.

Установява се връзка между необичайно ранно разграждане на шевния материал при малки оперативни интервенции след нормално раждане и изолирането от лохиалния секрет на рядък инфекциозен агент *Prevotella bivia*.

Представен е анализ на системите за банкиране на умбиликална кръв по света и у нас. Налага се извода за дефицит от обществено-достъпни стволново-клетъчни продукти за трансплантация и в частност умбиликална кръв в българската популация. Изследват се факторите, от които зависи контаминацията при пробовземането, което прави пробата неизползваема - с по-голяма честота при нормално раждане.

Публикации по проблеми, свързани с репродуктивното здраве и асистирани репродуктивни технологии: (номера по списъка: 6, 8, 20, 21, 27, 33, 34, 35)

Научно-теоритични приноси

Оригинален принос е изследването честотата на получените атретични яйцеклетки след контролирана овариална хиперстимулация (КОХ), като е доказана положителната им корелация с общия брой добити яйцеклетки и факторите свързани с начина на живот, като е отхвърлена зависимостта им от увеличаване дозите на използваните гонадотропини за стимулация. Увеличаването дозите на стимулационните агенти осигурява добиването на максималния брой яйцеклетки при наличния яйчниковия резерв (ЯР), без да компрометира качеството им.

Научно-приложни приноси

Изследвано е комбинираното въздействие на набор от физиотерапевтични процедури, комбинация от витамини и микроелементи с антиоксидантно действие върху изхода от асистирана репродукция. Прилагането този подход подобрява шансът за бременност при прилагани АРТ процедури, особено при пациенти с намален репродуктивен потенциал.

Цялостно е разработен проблемът за оценката на ЯР за целите на АРТ и прогнозиране на незадоволителния отговор на КОХ. Доказва се ,че най-голяма прогностична сила имат възрастта, броят антрални фоликули (БАФ) и анти-мюлеровият хормон (АМХ). Предиктивна значимост по отношение на изхода от АРТ – процента на постигнатите клинични бременности, имат само възрастта на жената и БАФ.

Доказана е ползата от прилагане на щадящи подходи за стимулация при млада и напреднала репродуктивна възраст (над 40 г.). При пациенти със стерилитет 31 - 39 г. е доказана значимостта на прилагането на по-агресивни стимулационни подходи.

Принос е доказването на достоверни различия в шанса за бременност при жени със слаб яйчников отговор от различни възрастови групи: достоверно по-голям при жените до 35 г., задоволителен при 35-39 г. и особено незадоволителен над 40.

Публикации по проблеми на управлението на качеството на акушеро-гинекологичната помощ. (номера по списъка: 7, 11, 12, 31, 36)

Направен е анализ на качеството на акушеро-гинекологичната помощ в страната, като е предложено изграждането на централизирана веб-базирана система за регистрирането на медицинските грешки в специалността в реално време с участието и

на пациентите, което да позволи набирането на голяма база данни, която може да бъде основа за задълбочен анализ на проблемите в системата и за изработване на предложения за промени за подобряването на качеството на предоставяните услуги.

Основен аспект в оценката на качеството на предоставяната медицинска помощ в акушерството и гинекологията е анализът на медицинските грешки върху данни от съдебната практика. Представя се идеята за използване на информационни и комуникационни технологии за подобряване качеството и ефективността на здравните дейности, като се предлага въвеждане на т. нар. електронно здравеопазване .

Участие в проекти. Кандидатът участва в два управленски проекта: за подобряване взаимодействието и сътрудничеството в здравеопазването на територията на Столична община и за подобряване на условията на труд в Първа САГБАЛ «Св. София», по Оперативни програми, съфинансирани от ЕС. Участва и в проект за подобряване качеството на пренаталната диагностика и неонатални грижи, реализиран в СБАЛАГ «Майчин дом», с подкрепа на Норвежки финансов механизъм.

Учебно-преподавателска дейност

От 2006 г. Доц. Костов участва в практическото и теоритично обучение на лекари-специализанти, студенти по медицина и специалисти по здравни грижи в клиничните бази: ВМА София и УМБАЛСМ „Пирогов“, на лекари-специализанти в I-ва САГБАЛ „Св. София“ и II-ра САГБАЛ „Шейново“ към МУ–София От 2014 г. е хабилитиран преподавател на студенти по медицина и стоматология четвърти и пети курс и на студенти трети курс по специалността „Медицинска сестра“ към МУ – Варна, включително и на чуждестранни студенти. Преподава в курсове по СДК към Катедрата по акушерство и гинекология към МУ – София.

Ръководител и преподавател е на специализирани курсове по колпоскопия във II-ра САГБАЛ „Шейново“. През периода 2012 – 2015 г. е научен консултант по акушерство и гинекология към ВМА, София. През 2017 г. участва в обучение на лекари-специалисти по Акушерство и гинекология в областта на феталната морфология в рамките на проект за провеждане на обучение в областта на феталната морфология между СБАЛАГ „Майчин дом“ ЕАД и Министерство на здравеопазването № РД-11-266/14.09.2017 г. Бил е лектор на обучителни семинари в чужбина в сферата на

здравния мениджмънт и електронното здравеопазване - Медицински университет „Johns Hopkins“, Вашингтон, САЩ, Медицински университет Хайделберг, Германия.

Научен ръководител е на четири успешно защитени дисертации за присъждане на научната степен „Доктор по медицина“ и пета е в процес на разработване.

Член е на държавната изпитна комисия за придобиване на специалност „Акушерство и гинекология“ при МУ – Плевен.

Лечебно-диагностична и консултативна дейност

В професионален план доц. Костов се изгражда като водещ специалист в областта на оперативната гинекология и онкогинекологията, включително ендоскопската. Той е един от малкото сертифицирани акушер-гинеколози, които активно работят роботизирана хирургия в България. Като републикански консултант по акушерство и гинекология, е ангажиран с разрешаването на най-тежката патология и спешност по специалността. В качеството си на дългогодишен ръководител на водещи специализирани акушеро-гинекологични лечебни заведения, доц. Костов е развил и е доказал отлични управленски умения. Последователна е работата му по оптимизиране на качеството на предоставяната медицинска помощ и стремежът към въвеждането и налагането на най-съвременни диагностични и терапевтични подходи на европейско ниво. Натрупаният мениджърски опит и специални интереси го правят ценен консултант в сферата на електронното здравеопазване в процесите на управлението на здравеопазването в България, а също и като член на експертната група по АГ към БЛС за преговори по Национален рамков договор от 2015 г.

Лични впечатления

Познавам доц. Костов от специализирането му при нас в „Майчин дом“. За изминалите години той се изгради като акушер-гинеколог с богат професионален теоретичен и практически опит. Мултидисциплинарната му теоретична и практическа подготовка дава възможност да се изправи пред предизвикателствата на ежедневната дейност. Доц. Костов умело съчетава научната, преподавателска, ръководна и обществена дейност. Във всички аспекти на дейността му съществува непрекъснат

стремеж за усвояване и въвеждане на иновативни за България диагностични и терапевтични подходи. Той е един от ерудираните и предпочитани модерни лектори на българските научни форуми по темите на акушерството и гинекологията, управлението на здравеопазването и електронното здравеопазване в България. Благодарение на отличните му управленски качества, той умело успява да имплементира тези нововъведения в практиката.

Заклучение

Анализът на научно-изследователската, учебно-преподавателска, лечебно-диагностична и консултативна дейност на доц. Ковачев показва, че кандидатът отговаря напълно на условията на ЗРАСРБ, както и на качествените и количествени критерии от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в МУ-Варна за придобиване на академичната длъжност „Професор“.

Изхождайки от това убедено считам, че доц. д-р Иван Атанасов Костов, д.м.н., отговаря напълно на всички изисквания за придобиване на академичната длъжност „ПРОФЕСОР“ по специалността Акушерство и гинекология, като изразявам своята пълна подкрепа за избора на неговата кандидатура.

10.08.2018 год.

/Проф. А. Николов, д.м./